

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Ioannes Papa XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

A Dominum IESVM CHRISTVM, & adorant in suis Capitulis idolum alijsque se nefarijs immergentes, quæ narranto ruborem ingerent, idem Rex ad requisitionem Inquisitoris pravitatis hæreticæ in suo Regno generaliter à Sede Apostolica deputati, de Prælatorum, Baronum, & aliorum sapientum deliberatione solemnè, Magistrum Maiorem, & alias singulares personas dicti ordinis, qui tunc erant in eius Regno, vna die excussa, & excogitata diligentia capi fecit, Ecclesiæ iudicio præsentandas, eorum bonis mobilibus, & immobilibus diligentè custodiæ assignatis, si dictus ordo conuictus legitime damnaretur, in terræ sanctæ subsidium deputandis: Alioquin fideliter pro ipso ordine conseruandis. Deinde præfatus Magister præsentibus Maioribus personis ecclesiasticis Paris, Magistris in Theologia, & alijs, corruptionem erroris abnegationis Christi in fratrum professionibus, contra primam institutionem ordinis, instigante Satana introductam, palam, & spontaneè est confessus: quam plurimi etiam Præceptores maiores, & Fratres dicti ordinis ex diuersi Regni Franciæ partibus, & aliqui etiam aliundè dicta scelera sunt confessi, veram tamen & non simulatam se decemissis habere poenitentiam asserentes, prout hæc nos per litteras dicti Regis accepimus, & ad nos fama publica deferente peruenit: Nos insuper nonnullos Fratres eiusdem ordinis magnæ generositatis, & auctoritatis viris, super prauitate iam dicta personaliter examinare curauimus, qui dictum facinus abnegationis IESV CHRISTI in ingressu dicti ordinis a se ipsis commissum sponte confessi sunt, plenarie coram nobis: & adiecit vnus ex eis, vidisse se quendam nobilem in præsentia Ducentorum dicti ordinis Fratrum, aut plurium, ex quibus centum, vel circa milites erant, vltra Mare videlicet in Regno Cypri per eundem Magistrum in Capitulo suo in Fratrem Templi receptum, eodem Magistro iubente prædictum in sua receptione hæreticum facinus commississe. Licet autem si in agro dicti ordinis, qui putabatur esse vitatum, diabolica (sicut fertur) pullulauerint semina, graui nostra viscera commotione turbentur, tamen si præmissa veritate nitantur, decet & expedit, vt a vinea Domini Sabaoth postiferi palmites extirpentur, & anathema quodlibet à domo Domini expurgetur. Ad hæc itaque inuestiganda, vt lucide pateat si præmissa compleuerint opere, intendimus diligentè incumbere, & quantum fuerit ex alto permillum, efficaciter, omni sublata tarditate, & negligentia vigilare. Cæterum quia increbrescente rumore, & insinuatione multorum accepimus prædictorum infamiam criminum suscipere quasi continue incrementa, & ab hoc vrgente conscientia nolumus, nec possumus, nec debemus, qui super his officij nostri debitum exequamur: Vobis omnibus, & singulis per Apotolica scripta mandamus, quatenus quàm citius post receptionem præsentium commode poteritis, præmissis debita meditatione pensatis, sic prudenter & caute atque sectetè studeatis omni diligentia adhibita ordinare, quòd omnes, & singulos Templarios Provinciarum Patrimonij Beati Petri in Tuscia, Marchiæ Anconitan. Vallis Spoletan. Romaniolæ ac Massæ Trabaria, & alios qui reperentur in ipsis, capi facietis, eorumque bona mobilia, & immobilia, quæ ad vos peruenierint, per bonas personas, omni (maxime quò ad bona ipsa) suspicione carentes, meliori modo quo fieri poterit, donec vobis mandauerimus, aliud, nostro & Sedis Apostolicæ nomine, in locis tuis & sub fida custodia, confectis exinde publicis inuentariis, custodiri ac etiam detineri. Prout fieri attentius, quòd terræ, ac vineæ Templariorum ipsorum, quæ ad manus vestras peruenierint, de bonis Templariorum ipsorum mobilibus ad vos peruenientibus, & de bonorum ipsorum fructibus, more solito excolantur, vt eadem bona ipsi si innocentes extiterint, alioquin pro terra sancta integre conferentur: habituri vos taliter super his, quòd exinde præter humanæ laudis præconium, apud Deum, cuius in hac parte negocium agitur, gratiæ vobis proueniat incrementum: & nihilo minus ex hoc nostram, & Apostolicæ Sedis gratiam plenius promereri possitis. Quicquid autem super præmissis feceritis, & executioni mandaueritis, nobis quàm celerius ordinatis, quæ vobis injunguntur, poteritis per vestras litteras intimare curetis. Datum Pictaui, x. Calen. Decemb. Pontificatus nostri anno tertio.

Templarij in Gallia vna die capiuntur.

Templarij coram i Domino papa facinora hæreticalia sponte confitentur.

Templarij in his tertijs commorantes capi iubentur.

IOANNES PAPA XXII.

Argumentum in Extrauagantem sequentem.

E Refert Nicolaus Eymericus in Directorio Inquisitorum par. 2. quæst. 16. quòd postquàm Ioannes xxij. condemnauit hæreses de proprio & communi, quas Fraticelli, seu Begardi pertinaciter defendebant, editis aduersus eos duabus extrauagantibus, quarum initia sunt, Cum inter nonnullos, & Quia quorundam quæ leguntur hodie inter eius extrauagantes tit. de verborum significat. protinus multi fratres Minores in partibus Tusciæ, & insula Sicilia non obtemperantes prædictis extrauagantibus a vero ordine B. Francisci recesserunt, ac sibi in Ministrum Generalem elegerunt Henricum de Cena, quem ille de Senis appellat, & propriam sectam condiderunt, ad quam damnandam deinceps idem Dominus Ioannes Papa xxij. hanc decretalem incipientem, Gloriosam Ecclesiam. edidit. Verum cum ego paulo diligentius seriem temporum inspexissem, deprehendi rem aliter se habere, quia duæ illæ extrauagantes, Cū inter nonnullos, & Quia quorundam. aliquot annis post hanc fuerunt editæ: nam extrauagans, Cum inter nonnullos. edita est Pontificatus Domini Ioannis xxij. (vt vulgati codices habent) anno septimo, nempe Anno Domini 1325. extrauagans vero; Quia quorundam. Pontificatus sui Anno

Anno nono, videlicet anno Domini 1325. hac vero extrauagans facta est anno eius secundo, scilicet anno Domini 1318. quam ob rem non fuit postea edita, vt noster Eymericus vir alioquin doctissimus scripsit. Sed non est mirandum: nam in chronologijs, & serie temporum facillime erratur.

Res ergo ita se mihi videtur habuisse, vt ex initio etiam huius rescripti non obscure colligitur, tempore Nicolai iij. ad annos Domini 1290. diaboli astutia contra ipsos fratres Minores nitens seminare zizania. aemulatores agitato inuidia, & iracundia, & in discreta inscita coecitavit, mordentes Fratres eorundem regulam quasi illicitam, inobseruabilem, & discriminosam. caninis latratibus lacerantes. ita docet idem Nicolaus 4. in c. Exijt qui seminat. tit. de verborum significatione. lib. 6. (quod cap. in vulgatis codicibus male tribuitur Nicolao iij. nam, vt hinc colligitur, Nicola 4. est) & propterea idem Nicolaus in praedicto cap. Exijt qui seminat. regulam B. Francisci explicans a maleuolorum iniuriis conatus est tueri, ceterum, vt in principio huius extrauagantis. §. Quorum vipereos. docet Dominus Papa Ioannes xxii. Iniquorum novitates compressae fuerunt per Nicolaum, sed non penitus extinctae, & sublate: vnde vero paucis annis interpositis tempore Clementis V. circa annos Domini 1310. iidem illi maleuoli, qui tantisper quieuerant, aduersus eandem sanctam regulam, & religionem B. Francisci acius insurgentes, diuersas propofuere quereilas, vt hic etiam indicat Dominus Ioannes paulo post principiu §. Sed horum. Ad Clemens v. horum iniquas voces patienter tolerans eorum difficultates contra regulam praedictam explicuit, & denuo regulam approbavit, vt docet hic dominus Ioannes, & constat apertissime ex Clement. Exiui de paradiso. tit. de verborum significatione. Attamen cum nullo modo contradictores huiusmodi vellet obtemperare se a vera regula, & ordine B. Francisci separantes, nouum ordinem instituerentur in partibus Italiae, Siciliae & alibi, asserentes se veram regulam B. Francisci seruare, ac se Fraticellos, seu fratres de paupere vita ac Bizochos, siue Biguinos nominarunt. Quorum statum, & ordinem dominus Ioannes xxii. per Decreta lesu incip. Sancta Romana quae habetur inter eius extrauagantes tit. de religiosis domibus, condemnavit, die 30. Decemb. Pontificatus sui anno ij. qui incidit in annum Salutis MCCCXVIII. inde vero paucis post diebus idest die 23. Ianuarii Pontificatus anno secundo, qui incidit initium anni Salutis MCCCXIX. contra eosdem & Michaelé de Ceua, quae sibi constituerant Ministru Generale praesentem edidit constitutionem. Atque ex his, quae mihi solida veritate niti videntur, intelligitur huius extrauagantis argumentum.

Fraticelli autem multos alios errores praeter eos, qui hoc loco referuntur, profitebantur, quos longa serie commemorat Eymericus in Directorio Inquisitorum par. 2. q. 15. vbi vide quae diximus. Iam ex his quae traduntur in hac extrauaganti intelligis vera esse, quae tradit Eymericus in Directorio parts 2. q. 15. 16. & 17. vbi multa quoque scriptis huc spectantia.

Ioannes Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filijs electis, ad quos litterae istae peruenerunt. Salutem & Apostolicam benedictionem.

Edita anno Domini 1318.

Ex Archivio conventus S. Francisci de Assisio.

Pau. ad Ephe. cap. 5. vial. 44.

Inclutus B. Fraticelli ordo in vniuerso orbis claro.

Iniqui, sacrom B. Francisci ordinem nititur euertere 2. Cor. c. 11.

GLORIOSAM Ecclesiam non habentem maculam, aut rugam, quam Christus dilexit pro qua semetipsum tradidit, vt ipsam sanctificaret, mandans eam lauacro aquae in verbo vitae, David Propheta cunctis praelatam gentibus, spiritu reuelante cognouit, & splendorem tantae dignitatis admirans, illum sub similitudine regalis fastigij demonstravit, dicens: Altitudo Regina ad dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate, nimirum in ipsa Christi sponsa virgo mater Ecclesia, quia incluyo capiti suo Domino Iesu Christo inuolabilis fidei glutino copulatur, & eius Imperio, oba obediuntur, subternitur, cum illo vnum effecta tam incomparabilis vniouis, merito rebus omnibus, more regio principantur. Quaedam pia, ac deuota religione terrena despicit, caelestia petit, omnia sinitu premens, a dextris sponsi gloriosa consistit, & quia gemine caritatis splendore omni ex parte rutilat, in vestitu auro, etiam angelicis spiritibus admiranda coruscet. Cuius inestimabilis decor, quia vario viuendi genere in vna tamen caritate perficitur, quasi de vestis pulcherrime varietate laetatur.

In hoc igitur vestimento tam mirabili varietate distincto. Minorum fratrum sacer ordo, ab ipso suae foundationis exordio, Almi Confessoris B. Francisci regulari traditione, & Apostolicae sedis auctoritate atque confirmatione indissolubili quadam textura connexus, fide clarus, spe validus, caritate profusus, humilitate placidus, obediuntioni deuotus, velut singulare iubar sanctitatis, exemplo ac doctrinae verbo per vniuersum orbem claruit, & ecclesiastico decori multum utilitatis, plurimum inclutae alacritatis iniecit.

Verum quia humani generis inimicus, vbi virtutum segetes vberius videt exurgere, ibi scandalorum vepres, & dissidiorum zizania satagit cumulatus seminare, nonnulli huius sacrae Religionis solo nomine professores, dum altiora se petunt, dum praeposteris, & perturbatis gradibus citius ruituri, in magnis & mirabilibus supra se ambulare conantur, illius delusi fallacis, qui se vt alios decipiat, in lucis angelum transfiguratur, sibi metipsis ruinam, infirmioribus scandalum, solidioribus vero probationem, & meritum perpererunt, pro virtutibus satagentes tam praeclearis ordinis vnitatem scindere, obnubilare famam, perturbare quietem.

Dudum si quidem huiusmodi superstitiosi, & discoli homines, in Prouincia Prouincia, aduersus communitatem praefati ordinis insurgentes, & se solos suosque Complices de obseruantia regulae B. Francisci mira vanitate iactantes, reliquam ordinis multitudinem, de transgressione regulae, perperam iudicando notabant. Nonnullos profanae multitudinis, verbis mendacibus, & mentita sanctitatis obtentu, in sui erroris denium adducentes.

A Quorum viperæ partes in ipso sui exortu felicitis recordationis Nicolaus Papa IV. prædecessor noster, ne in multorum perniciem alerentur, vel veritatis petram elidere cupiens, Generali Ministro, qui tunc temporis memorato ordini præsidebat, districtè præcipiendo mandavit, ut huiusmodi præsumptores, disciplina debita coerceret, prout in litteris ipsius prædecessoris nostri plenius continetur.

Nicolaus III. commissio de coercendis aduersariis regule B. Francisci.

Vana querela iniquorum contra ordinem B. Francisci.

Sed horum pestilentissimas nouitates, hoc remedio compressas fuisse potius quàm extinctas rediuius error enunciat, & tristis experientia manifestat. Nuper enim nonnulli factionis superstites memorata, adiunctis sibi quampluribus de dicta Prouincia Prouinciæ, & Prouincia Thuscæ, & alijs diuersarum fratibus nationum, coram pia memoriæ Clemente Papa V. prædecessore nostro, diuersas regulæ quæstiones, diuersasq; contra vniuersitatem dicti ordinis proposuere querelas, & quasi ipsi soli ipsorumq; complices, B. Francisci regulam, & perspicacius intelligerent, & efficacius adimplerent, notam actionis contrariæ, in vniuersitatem præfati ordinis impie detorquebant.

Vide Clementis exiui de paradiso. de verb. signif.

B Qui Clemens prædecessor huiusmodi homines benignitate magis quàm seueritate satagens emendare, illorum pestiferos conatus patientiæ virtute tolerans, prædictas quæstiones atque querelas pluribus Archiepiscopis, Episcopis, & Sacræ Theologiæ professoribus, & alijs iuris scientia præditis discretione dotatis, examinandas commisit, & ad suam audientiam perferendas. Quibus diligenter, & cum multa maturitate tractatis, sæpe nominatus Clemens prædecessor, de veritate certior factus, præfatum religionem sanctam, & (ut eius utamur sermonibus) iuris obseruantia regularis firmiter vndiq; asseruit, & quædam quæ circa regulam dubium sensum afferre poterant, declarauit, districtè præcipiendo mandans, ut dicti fratres qui contra præfatum communitatem ordinis huiusmodi quæstiones mouerant, & querelas, ad Conuentus vnde discesserant reuertentur, & suis superioribus obedirent humiliter, & deuotè, harum quæstionum, & querelarum præteritæ, ad Romanam Curiam de cæterò minimè reuerti.

B. Francisci religio sancta & iuris obseruantia regularis circumclusa.

Et ut ipsius salubris ordinatio ad optatum duceretur effectum, venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Ianuën. & Lucan. ac Bononiën. Episcopis per suas litteras demandauit, ut ipsi, vel alter eorum per se, seu alium, vel alios, fratres illos de Prouincia Thuscæ, qui occasione præfata dissentio nis, & adhaerentia ad illicita laxatis habent, quædam loca dicti ordinis in Prouincia Thuscæ constituta occupauerant, & occupata, temeritate damnabili detinebant, suis alijs obedire superioribus aspernantes, compellerent, ut eisdem locis, per eos occupatis, omnino dimissis, ad suorum superiorum obedientiam, qualibet exceptione, & occasione postposita reuertentur, moraturi vbiunque, & sicut iisdem superioribus ducerent disponendum.

Inobedientes ad suos superiores redire compelluntur.

C Quorum litterarum auctoritate dilectus filius Bernardus Prior Ecclesiæ sancti Fidelis iuxta Senas, cui Præfatus Bononiën. Episcopus super hoc commiserat vices suas, in ipsos fratres dicti mandati contemptores, eorum exigente contumacia, excommunicationis sententiam promulgauit, & eos fecit excommunicatos publicè nuntiare.

Bernard. Prior S. Fidelis.

D Qui ecclesiastica vincula non verentes, non absque temeritatis audacia, apostasie nota, mentisque vesania, contra Apostolica mandata, & dicti ordinis instituta, se ad partes Insula Siciliæ transtulerunt, & inibi ab obedientia, & vnitæ dicti ordinis, & prælatorum eius se totaliter separantes, quasi memorati ordinis B. Francisci stabilem firmamq; compaginem rescindere stolidæ præsumptione valerent, noni ordinis, immo abominabilis horroris cassis opantibus, moliti sunt ponere fundamenta, tam de restabili turba pigrescentes magis idolum, quàm prælatum, Henricum de Cqua dicti ordinis refugam, & apostatam supertuum.

Franciscelli à terra B. Francisci religione discidentes, nouum ordinem constituere molunt. Henricus de Cqua apostata Prælati eligunt à Franciscis.

Et ut tam sædæ capiti membra cætera responderent, Prouinciales Ministros, Custodes præterea, & Guardianos eligere temeritate simili præsumperunt, plurimos ad ipsorum sectam recipere, Prædicatores, & Confessores assumere, eosdemq; ad huiusmodi confessionis, & prædicationis officium transmittere, loca etiã à locis fratrum ipsius ordinis semota, ad habitandum de nouo construere, seu constructa recipere, contra Roman. instituta Pontificum, in animarum suarum periculum aliorumque perniciem attentantes.

Quales habitus Franciscellorum seu Benguino-rum.

E Et ut ipsorum error veritas, & impietas religio putaretur, temeritate propria quosdam habitus cum paruis capitijs, curtos strictos, inuisitatos, & squalidos simulationis conscios, irrisoribus amicis, ac dissidijs non ignaros, discrepantes à communitate ordinis supradicti, assumere, & in simplicium cordibus, ut eosdem secum in deuium erroris adducerent seminare, dictos habitus fore secundum regulam Beati Francisci, & in ipsis solum pseudo. fratribus ordinem consistere, famamque aliorum fratrum præfate communitatis, diuersis conuictijs, lacerare, procaci impudentique verborum præsumperunt.

Verum quia sic sunt casus mentis, ut primo quidem infelix animus per superbiam intumescat, & exinde in contentionem, de contentione in scisma, de scismate in hæresim, de hæresi in blasphemias infœlici gradatione, immo præcipiti ruina descendat, prædicti temeritatis atque impietatis filij, ut habet fide digna relatio, ad eam sunt mentis inopiam deuoluti, quod aduersus præclarissimam, & saluberrimam Christianæ fidei veritatem impiè sentiunt, sacramenta Ecclesiæ veneranda contempnunt, & in gloriosum Ecclesiæ Romanæ primatum, cunctis nationibus percellendum ab ipso conterendi citius impetu, cæci furoris impingunt.

Et ne

Ymer. in Direc.
Ho. par. 1. q. 16.

Primus error
Familiarum
duas fingit ec-
clesias.

Refellitur pri-
mus error.

Ephes. 1.

e firmiter S.
vna vero, de
sum. Trin. & h.
de Cath.

Matth. c. 16.
Irenęus lib. 3.
cap. 1. aduersus
hæreticos.

Genes. c. 7.
Matth. c. 3.
Matth. c. 13.

Ecclesie benefi-
cia erga fideles.

Extraug. vn.
sanctam tit. de
quao. & obed.

Secundus error
auctoritate au-
feret sacerdotib.

Donatistarum
error, de quo B.
Aug. to. 6. in li.
de hæresib. he-
resis 69.

Romani Ponti-
ficus certa au-
toritas, & po-
testas.
Ephes. c. 1.

Et no aliquid prædicatum blasphemiarum tolerabile videatur, aut dubium, de plurimis eorum erroribus aliquos non latere, & perinde nocere valeant, præsentibus duximus annotandos.

Primus itaque error, qui de istorum officina tenebrosa prorumpit, duas fingit Ecclesias, vnã carnalem, diuitijs pressam, effluentem diuitijs, sceleribus maculatam, cui Romanum præfulem, aliosq; inferiores prælatos dominari asserunt. Aliam spirituales frugalitate mundam, virtute decoram, paupertate succintam: In qua ipsi soli eorumq; complices continentur, cui etiam ipsi spiritualis vite merito. si qua fides est adhibenda mendacijs principantur.

Quæ impietas sic istis sceleratis est propria, vt à nulla hæresi possit esse seiuncta: Quippe omnes impij dum prauè in fide sentiunt, dum ab vnitæ Ecclesiæ atque obedientiæ per contumaciam separantur, vniuersitatem fidelium carnem, se ipsos vero spiritui seruite friuolis assertionibus mentiuntur: quorum dementia nihil adijci posse, illi manifeste cognoscunt, qui sicut vnicum Christum prædicant, sic vnã Ecclesiam profitentur, Doctore gentium attestante, qui ait: Ipsum dedit caput super omnem Ecclesiam, quæ est corpus eius.

Vna est igitur sancta vniuersalis Apostolica, atque Romana Ecclesia, quæ non humana præsumptione, seu potestate nititur, sed diuina, & prorsus incommutabili auctoritate fundatur, cuius egrægium primatum, si quis impie docendo negat, non solum criminofus, aut scismaticus esse conuincitur, sed hæreticus impietatis suę merito, diuina etiam atque humana ratione, & auctoritate censetur. Quia peccatum paganitatis incurrit, quisquis dum se Christianum asserit, Sedi Apostolicæ obedire contemnit, cui inter cetera dona hoc priuata largitione concessum est, vt saluberimã fides, quam B. Petrus cœlesti Patre reuelante cognouit, & immensa potestas, quam ei in eodem Apostolorum Principe Christus indulsit, sic per legitimam Romanorum Pontificum successione illibata decurrat, vt illam vltq; ad finem sæculi, nec perfidia maculet, nec adulterini pastoris Pontificum interrumpt. Quam velut validissimam nauem diuinæ gubernationis præsidio communitam, nec variarum opinionum, atq; hæresum turbines, à suę vnitatis compage diuellunt, nec tyrannicę potestatis incurfus, ad ima deprimit, quin potius, & illos auctoritate atq; veritate superans, & istos patientiæ virtute supplantans inter blandicias terrenæ felicitatis, & asperitates sæculi felici navigatione media graditur, donec ad portum futuræ beatitudinis duce domino veniatur.

In qua velut in Arca animalia munda atque immunda seruantur: sicut in Arca frumenta paleis permiscuntur: quemadmodum in sagena boni pisces, & mali coeunt: vt in agro zizania, & triticum simili germinatione succrescunt, nec tamen ipsam membrorum infirmitatum immunditia, poluit, extollit leuitas, corrumpit nequitia, insolentia scindit, sed manens integra atque perfecta, adoptionis filios fide generat, verbo nutrit, auctoritate defendit, penitentia purgat, patientiæ virtute supportat, nec illa diuitiarum tumulus suffocat, quia illis tanquam creatura Dei bona cum gratiarum actione beate vitur, & aurum habet, non vt in illo sinem constituat, sed vt necessitatem patientibus misericorditer largiendo succurrat. Extra quam salus esse non potest, quia natura non patitur, ratio non finit, & diuina prouidentia, non permittit, vt membrum, quod à totius corporis vnitæ seingitur, virtuteq; à vertice in corpus influit, aliquantulum vegetetur.

Quo fit vt apud istos vaniloquos, nec sancta paupertas, nec castitas munda, nec virtus possit esse perfecta: quia consequens est, vt omni virtute, omni bonitate prædentur, qui Deum virtutum, cuius est totum quod est optimum, per inobediam derelinquunt.

Secundus error, quo prædictorum insolentium conscientia maculatur, venerabiles Ecclesiæ sacerdotes, aliosque ministros, sic iurisdictionis, & ordinis clamorat auctoritate desertos, vt nec sententias ferre, nec sacramenta conficere, nec subiectum populum instruere valeant, vel docere: Illos fingentes omni ecclesiastica potestate priuatos, quos à sua perfidia viderint alienos, quia apud ipsos filios (vt ipsi somniant) sicut spiritualis vitæ sanctitas, sic auctoritas perseverat. In qua re Donatistarum sequuntur errorem: Qui olim facti scismate ab vnitæ Ecclesiæ recedentes, ita in sua recta Dei gratiam dixerunt esse coactam, vt nullus eam recipere esset idoneus, qui non foret ipsorum scelere maculatus.

Quorum impietatem zelus fidelium illo in tempore sic exhortauit, sic pia persecutione compressit, vt homines tam pestilenti contagione resptos, & censura ecclesiastica anathematis mucrone ferret, & legum publicarum sanctio extremo iudicio prædamneret. Quia dignum erat, & æquum, vt contra illos vtriusq; gladij potestas exurgeret, qui auctoritatem ecclesiasticam à solo Deo traditam, & in perpetuum duraturam, profanis assertionibus obnegarent.

Manet igitur etiam istis reclamantibus, & vsque ad finem sæculi permanebit apud Romanum præfulem, sicut summa auctoritas sic immensa potestas, quam sicut gratis accepit, sic in eos, quos in partem solitudinis euocat, in vnitæ fidei, & Romanæ Sedis obedientiam permanentis benigne refundit, tam fortiter atque suaviter moderamina indultę potestatis exercens, vt in corpore Christi, quod est ecclesia, à summo vertice vsque ad extrema vestigia, nihil per inobedientiam dissolutum, nihil relinquat ordinis confusione turbatum. Cuius suauissimum, sed validissimum iugum impij quia humiliter gestare refugiunt, quod rebus non possunt laceßere, maledictis atque conuictis non desistunt.

Tertius istorum error in Valdensium errorem coniurat, quoniam, & ij, & illi in nollum euentum asserunt

Afferunt fore iurandum, dogmatizantes mortalis criminis contagione pollui, & pœna tenti, quos contigerit iuramenti religione constringi. Quorum blasphemias pietas Christiana condemnans non lenitate mota, sed utilitate, aut necessitate coacta, veritatem prætorum, atque præsentium, & certitudinem futurorum, iusiurandi religione confirmat, certissime tenens, quia nullatenus de suo genere potest esse peccatum, quod Christus exercuit, qui peccatum non fecit, sed peccatum omne sua passione damnauit: iurauit etenim Dominus iurauit & Apostolus Paulus: suæ operationis exemplo monstrantes ad hoc tantum iuramentum esse prohibitum; ne iurandi facultas, frequentiam, frequentia consuetudinem, consuetudo peritium introducat. Bonum est ergo iuramentum per quod veritas rerum diuino testimonio confirmatur, sed malum est illi qui eo male vritur, & à malo infirmitatis humanæ est, vt aliquis verum proferens iurare cogatur.

Tertius error nullo modo iurandum asserit. Refellitur tertius error.

Hier. c. 44.

B. Th. 2. 2. q. 89. art. 2.

Quarta huiusmodi impiorum blasphemia de prædictorum Valdensium venenato fonte prorumpens sacerdotes rite etiam, & legitime secundum formam Ecclesiæ ordinatos, quibuslibet tamen criminibus pressos, non posse conficere, vel conferre ecclesiastica sacramenta configit.

Quartus error sacerdotibus peccatoribus auferit potestatem conferendi. Cap. si iustus. 1. q. 1.

Quorum vtrumque derentiam ecclesiasticæ veritatis doctrina redarguit, & censura percillit, quoniam nil à bono maius, nil à malo minus perficitur sacerdote, quia sacramentorum virtus non in merito consecrantis, sed in virtute sancti Spiritus, & verbo perficitur Creatoris.

Quintus error quod Euangelium in ipsis locis sit completum. S. Aug. in lib. de heresibus. heresi. 46.

Quintus error sic istorum hominum mentes obæcat, ut Euangelium Christi in se solos hoc in tempore asserant esse completum, quod hæcenus, ut ipsi somniant obiectum fuerat, immo profus extinctum.

Quæ impietas sit tenebrosos Manichæorum calles oberrat, vt tamen Montani atque Priscille sedã vestigia non relinquat: illi enim promissionem Domini de Spiritu sancto non in Apostolis, sed in se ipsis completam esse asserunt: Isti Euangelium Christi, cuius virtus in sancti Spiritus perceptione consistit, ita in se completam autumant, vt ab illius clarò intellectu, & verã obseruatione, vniuersitatem fidelium mentiendo secludant.

Act. c. 2.

Sanctæ vero ac vniuersalis Ecclesiæ talium hominum figmenta deridens firmissime tenet, & nullatenus dubitat, Spiritum sanctum iuxta fidele Saluatoris promissum in beatos Apostolos die Pentecostes sic plenissime fuisse refulsum, vt illos omnem veritatem, quæ ad salutem pertinet, perfecte doceret vt ipsos ad amorem Dei mirabiliter inflammaret, vt eosdem contra omnem temptationem munere virtutis firmitate muniret.

Cuius Spiritus virtus ita sanctam Ecclesiam vsq; ad finem sæculi noua semper prole secundat, vt renatis fonte baptismatis vna sit fides mentium, & pietas actionum; quod profecto non esset, si sanctum Euangelium, in quo Christianæ fidei regula continetur, omnibus esset clausum, & istis solummodo (quod cogitare impiissimum est) esset apertum.

Plures alia blasphemias, & errores Fraucellorum.

Multa sunt alia, quæ isti præsumptuosi homines contra coniugij venerabile sacramentum garrere dicuntur: Multa quæ de cursu temporum, & fine sæculi somniant. Multa quæ de Antichristi aduentu, quem iam iam instare asserunt seibili vanitate diuulgant. Quæ omnia, quia partim hæretica, partim infana, partim fabulosa cognoscimus, damnanda potius cum suis auctoribus, quàm stilo prosequenda, aut refellenda censemus: Ipsa enim mendosa commenta seipsa destruunt, quia nec ratione vigent, nec auctoritate constant, nec aliqua verisimilitudine fulciuntur.

Præceptum factum Frederico Regi de persequenda plebe do fratibus B. Francisci, sive Fraticellis.

D nec auctoritate constant, nec aliqua verisimilitudine fulciuntur. In huiusmodi doctrinis varijs, & peregrinis sæpe nominati homines studia sua conferunt; Ad hæc simplicium corda blandis fictisque sermonibus, & simulatæ humilitatis prætextu attrahere moluntur. Cupientes igitur quod dicti pestiferi homines, aut in melius commutato consilio à suis peruersitatibus resilirent, aut saltem alios perniciosis sermonibus, & suæ prauitatis exemplo contaminare non possent, charissimum in Christo filium nostrum Fredeticum Regem Trinaciæ Illustræm hæcenus rogauimus, & monuimus per Apostolica scripta mandantes, vt huiusmodi viros pestiferos, & seminatores errorum de prædicta insula expelleret, & penitus extirparet, & Ministris, Custodibus, seu Guardianis dicti ordinis Minorum, cum ab eis super hoc requiretetur, faciendo etiam si expediret sæpeditos pseudofrateres capi, & eorum superioribus tradidi captiuos, iuxta disciplinam ordinis corrigendos, studeret impendere fauorem, consilium & auxilium opportunum.

Regis obedientia.

E Ipse vero tanquam obedientiæ filius per suas patentes litteras nostrarum litterarum seriem continentes, singulis officialibus suis, per prædictam Insulam constitutis præcipiendo mandauit, vt ad capiendos huiusmodi falsos fratres Rectoribus dicti ordinis, vt prædictæ nostræ litteræ continebant, darent consilium, auxilium, & fauorem, quodq; ipsa mandata in nostris contenta litteris, studerent executioni in omnibus demandare.

Pseudofrateres ordinis B. Francisci nolunt Ecclesiæ mandatis obedire.

Quæ præsentientes pestiferi memorati cum ad sinum piæ matris redire saltem ecclesiastica disciplina coacti humiliter debuissent, salubrem coactionem, & felicem necessitatem, quæ ad meliora compellit, fugæ præsidio declinarunt: Nonnullis eorum in locis abditis, & latebrosis dictæ insule derelictis, qui suis fautoribus sub quorum defensione consistunt, pro mercede iniqui fauoris, peruersi dogmatis venena rependunt: Alij vero per loca infidelium discurrentes, mare & aridam circuite secuntur, vt vnum saltem faciant profelium simul cum illis gehennæ ignibus applicandum: ij sunt quos Doctor gentium caute vitandos admonuit, dicens: Nemo vos seducat, volens in humilitate, & religione angelorum, quæ non vidit ambulans, frustra inflatus sensu carnis suæ: & non tenens caput,

Ad Colof. c. 2.

caput, ex quo totum corpus per nexus, & coniunctiones subministratum, & constructum; crescit in augmentum Dei. Hi sunt diffidentia filij, Nubes sine aqua, quæ à ventris circumferuntur, fidera errantia, quibus procella tenebrarum referuata est: qui iuxta Psalmistę vaticinium: Nescierunt, neque intellexerunt, in tenebris ambulant, errauerunt ab vtero; à veritate scilicet Sanctę matris Ecclesię recedendo, locuti sunt falsa, vanos & varios errorum tribulos per diuersas regiones præsumptione damnabili seminando.

Commouetur
fides et pias
ros iniquos per
sequantur.

Quamobrem zelus fidei, feruor compassionis animarum, excitare debent corda omnium, qui Christi nomine gloriantur, & ipsius Sanctę Romanę, ac vniuersalis Ecclesię finibus continentur, vt contra istorum insaniam quasi contra publicam pestem valenter exurgant, nec eos in locis vbi Christianę religionis viget auctoritas, patiantur pacifice viuere, quos aduersus matrem & dominam suam, sanctam scilicet Romanam Ecclesiam rebellionis suę calcibus, & errorum blasphemis conspiciunt insanire. Frustra enim vtuntur nomine Christiano qui talibus impietatibus non resistunt, & consequens vt possint hæc credere qui possunt talia patienter audire.

Mandatum de
capiendo Hen-
rico de Ceu-
a eiusque compli-
cibus.

Tantas igitur & tam graues insolentias, errores pestiferos, detestabiles blasphemias in creatoris iniuriam, populi Christiani perniciem, & nefaria operationis exemplum, per patientiam, immo vecordiam tolerare nolentes, vniuersitatem vestram monemus sedulè, hortamur attentè per Apostolica vobis scripta in virtute obedientię, districtè præcipiendo, mandantes quatenus præfato Henrico de Ceu, alijsque pseudofratribus, qui ad memoratam Sicilię insulam hæcenus confugerunt, nullum detis vel dari quantum in vobis est permissis in præmissis, consilium, auxilium, vel fauorem: quin potius ipsos velut apostatas excommunicatos, ipsius Ecclesię Romanę rebelles scismaticos, & peruersi dogmatis assertores, lupos graues gregi dominico non parcentes, à vestris finibus atque capientes ipsos vel capi facientes, & captos tradentes Rectoribus sæpe nominati ordinis fratrum Minorum, cum ab ipsis vel eorum vicarijs Procuratoribus seu nuntijs fueritis requisiti, per eos iuxta ipsorum demerita castigatione debita puniendos: dignum est enim vt apud illos patratorem scelerum pœnas soluant, qui ipsorum lubricos calles, & tortuosas semitas per patientiam longi temporis exploratus cognouerunt, à quorum sacro consortio per apostasię vitium recedentes omni pudore calcato non sunt confusi sanctam religionem, quæ ipsos in sinu suo fouerat pietate materna, damnis afficere, maledictis pungere, conuictis lacerare.

Omnia gesta
Henrici de Ce-
ua, & compli-
ces suos irrita
denuntiantur.

Proinde quia ea, quæ contra ius, & fas atque ordinariam potestatem temeritas humana præsumit, in pœnam perturbati ordinis quam totius debent iuris auctoritate, & Apostolica potestate conuelli: Nos quicquid in memoratis prouincia Tuscię, insula Sicilię, & vbiunque locorum per sæpeditos fratres, in personarum ad dictam sectam receptione in Generalis Ministri, & Prouincialium, Ministrorum, Custodum, Guardianorum electione (si tamen electio dici possit) & in quibuslibet alijs communiter vel diuisim, sub religionis, conuentus, congregationis nomine vel colore, attentatum extitit, vel existit, nullius fuisse vel esse roboris, nullius extitisse vel existere decernimus firmitatis, vnde ipsa cassa, irrita, & nulla censemus, & nihilominus quatenus de facto processerant, auctoritate Apostolica reuocamus.

Recepti ad reli-
gionem phan-
tasticam Henri-
ci de Ceu a fide
examinandi.

Cæterum, quia verendum est, ne hi præsertim qui per professionem licet phantasticam, ad prædictorum infamæ consortium transierunt, ipsorum errores sapiant, & alios pestifera contagione corumpant, omnes & singulos per eos ad suam sectam receptos, maximeque professos ad vestram præsentiam per censuram Ecclesiasticam euocate, examine de fide, de prædictorum erroribus, per vos vel alium seu alios cautè diligenterque; perquirere sine strepitu, & figura iudicij, & de ipsorum complicibus atque fautoribus indagate, & si opus fuerit ipsos capi, & detineri curate, & si quos inueneritis culpabiles, secundum canonicas sanctiones, pœna debita punire curate: Inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis: Contradictores, & rebelles per censuram Ecclesiasticam compescendo.

Testes euocentur
& compellantur.
Auctoritas iudicij
contra dictos pseudo-
fratres seu fra-
trellos.

Testes aut quos ad præmissa videritis euocandos, censura simili appellatione cessante cogatis veritati testimonium perhibere.

Volumus insuper, & Apostolica auctoritate decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat negotium seu articulum etiam per alium inchoatum, quamuis idem inchoatus nullo fuerit impedimento canonico impeditus, quodque à Dat. præsentium sit vobis & vnicuique vestrum in præmissis omnibus, & eorum singulis etiam non ceptis præsentibus & futuris, perpetua potestas, & iurisdictione attributa, vt eo vigore eaque firmitate possitis in præmissis etiam non ceptis præsentibus, & futuris, contra prædictos procedere ac si iurisdictione vestra, & cuiuslibet vestrum in prædictis omnibus, & singulis per citationem vel modum alium perpetua legitimum extitisset, non obstantibus, de duabus dietis edita in concilio generali, & sel. recor. Bonifacij Papæ viij. prædecessoris nostri, per quas tam iudices quam conseruatores à sede deputati prædicta, extra ciuitates, & Dioc. in quibus deputati fuerint, procedere, & vices suas committere, aut aliquos vltra vnã dietam à finibus suar Dioc. trahere prohibentur, & alijs contrarijs constitutionibus quibuscunque, seu si aliquibus sit indultum à sede prædicta, quod excommunicari, suspendi, vel interdicti, aut extra certa loca trahi, vel ad iudicium euocari non possint per litteras Apostolicas non facientes expressam ac de verbo ad verbum ad indulto huiusmodi ac eorum personis & locis, nominibus proprijs vel ordinibus mentionem, siue alia indulgentia dicta sedis generali vel speciali cuiuscunque tenoris existat, perquam vestrę iurisdictionis

A dictionis explicatio valeat in hac parte quomodolibet impediri, & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Datum Avinion. x. Calend. Februar. Pontificatus nostri Anno secundo,

I O A N N E S XXII.

Inquisitores modesti sunt: caueant ne actus eorum scandalum pariant; neminem accipiant in suam familiarem, nisi eiusdem Ecclesie fidelem & deuotum: facultatem deferendi arma, nulli nisi familia sua concedant: & alij concessam reuocent.

IOANNES Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filiis Inquisitoribus hæreticæ prauitatis, in prouincia Lombardiæ, Salutem & Apostolicam benedictionem. EXIGIT ordinis vestri religio, & commissi vobis officij mansuetudo requirit: vt sic actus vestros virtute modestiæ componatis, quod nemini esse possint ad scandalum, vel aliquod nocæmentum. Accepimus si quidem assertionem fidei, quod vos nonnullis prauis & peruersis hominibus, qui frequenter ad cædes, & alia nefanda facinora laxant nequiter manus suas, arma per ciuitatem & districtum Bononiensem portandi, non sine multorum scandalo, licentiam concessistis. Quare volumus & discretioni vestræ, per Apostolica scripta districtè præcipiendo mandamus, quatenus neminem familiarem, nisi eiusdem Ecclesie fidelem, ac deuotum, & laudabilis conuersationis & vitæ, habere quomodolibet præsumatis: nec aliquibus de cetero, extra familiam vestram, quam vobiscum habetis continue (nisi forsan illis, qui eundo de terra ad terram, vel etiam redeundo vobiscum, & in casibus, alijs in quibus in vobis pro securitate vestra forsitan expediret) alicui deferendi arma per dictas ciuitatem & districtum, licentiam concedatis. Et nihilominus licentiam; quam olim super hoc alijs concessistis, studeatis, remotis occasione & dilacione quibuslibet, reuocare. Vt per hoc nulla possit oriri in eisdem ciuitate, vel districtu materia scandalum paritura: nec ad nos de cetero super hoc querelæ materia deferatur.

Edita anno Domini 1321.

Ex Archiueo Inquisitionis Bononiensis.

Clemen. no. lentes. §. ff. de hær.

C Datum Avinion. vj. Non. Maij. Pontificatus nostri anno quinto.

I O A N N E S XXII.

Inquisitores procedant contra inuentes fœdera cum hæreticis, et ceteros dantes eis consilium, opem, & fauorem: item contra quosuis de hæretica labe culpabiles, vel suspectos.

IOANNES Episcopus seruus seruorum Dei, dilecto filio Lamberto de ordine fratrum Prædicatorum, Inquisitori hæreticæ prauitatis, in inferiori parte Lombardiæ, Salutem & Apostolicam benedictionem. CVM nonnulli de prouincia nostra, Romandiola, tam clerici, quàm laici, Deum & Romanam matrem Ecclesiam offendere, seque in præcipitium damnationis, & mortis immergere non verentes, adeo fauere & fauiffe dicantur damnatis hæreticis, confederationes, ligas, & societas in eundo cum ipsis eosque receptando, & sibi præstando multipliciter auxilia, consilia, & fauores, quod de labe hæresi se reddiderunt & redeunt vehementer suspectos: Nos tam ipsorum quàm multorum aliorum periculis, & præmissis imminentibus obuiare salubriter cupientes: discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus contra fauores huiusmodi, & alios quoslibet de crimine prauitatis hæreticæ culpabiles, vel suspectos, sit solerter secundum formam canonum, ac priuilegiorum concessorum Inquisitionis officio, procedere non postponas, quod inde debeat tua diligentia merito commendari. Datum Avinion. xij. Cal. Septemb. Pontificatus nostri anno decimo.

Edita anno Domini 1326.

Ex Archiueo Inquisitionis Bononiensis.

I O A N N E S XXII.

Argumentum in extrauagantem sequentem.

E Cum Dominus Ioannes Papa xxij. anno Domini 1323, per suam extrauagantem. Cum inter nonnullos, eodem nauisset hæresim, quæ dicit Christum & Apostolos non habuisse aliquid in speciali, nec etiã in cõmuni: & illam quæ falso asserit, Christo & eius discipulis, in his quæ ipsos habuisse scriptura testatur, nullum ius ipsis vtendi competiuisse, nec illa vèdendi, aut donandi ius habuisse, Michael de Cesena Minister Generalis Fratrum Minorum ei contradixit. vnde ad refrenandam hanc effrenem audaciam eodem anno 1323, aliam extrauagantem dedit incipientem, Ad conditorem canonum, quas ambas cum idem impius Michael impugnasset, anno Domini 1325, idem dominus Ioannes tertiam emisit extrauagantem incipientem, Quia quorundam in qua velut hæretici & Ecclesie rebelles declarantur, qui supradictis extrauagantibus, & contentis in eis contradicunt, ita scribit & vere noster Emericus in Directorio inquisitorum par. 2. q. 15, verumtamen nec sic respicit, Michael de Cesena: nam is cū OKam & alijs